

ORTAK EDEBİ BELLEK

Serap Yenilmez Çetin

Yirmi yıl önce okuma topluluğu olarak çıktığımız yolculuk, bugün “ortak edebi bellek” kimliğine büründü. Bu coğrafyada bir ilke adım atmış olmanın gururunun yanı sıra ne kadar büyük sorumluluk taşıdığımızın da bilincindeyiz.

Bu süreçte ağaçlar gibi kök saldık, sürgünler verdik, yaprak açtık, mevsimi gelince çiçeklendik. İçimizden yeni topluluklara imza atanlar, edebiyat, sanat ve çeşitli çalışma gruplarının çatısını kuranlar oldu. Çevremizde; bakışları, okuyuş biçimleri, disiplinleri farklı yeni gruplar kuruldu.

Bizler için dil iletişim aracı olmanın ötesinde aynı zamanda oyun alanı. Başka dünyaları, kültürleri, coğrafyaları, yaşayış biçimlerini merak ediyor; kitapları okuyor, kendi bakış açımıza göre yorumluyoruz. Bozuyor, yeniden kuruyoruz. Yapbozun parçaları bu sefer sözcükler. Tümceleri, paragrafları, kurgu biçimlerini zihnimizde hulahop gibi evirip çevirip sonra dengede durmaya çalışıyoruz. Duvardan duvara vuran iç sesimizin yankısıyla, kurulmuş dengeyi durmadan altüst ediyoruz. Eserleri kendi uğraşımızla bambaşka şekillerde yorumladığımız gibi eserler de bizi başka başka biçimlere dönüştürüyor.

Wittgenstein: “Dilimin sınırları dünyanın sınırlarıdır.” sözüyle anlatmış dile bakış açısını. Bizler de kendimiz için oyun aracı olan dilin ekseninde yol alıyoruz. Kitaplardan hayatlar, dipsiz mağaralar, sözcüklerden inşa edilmiş binalar... En önemlisi ortak edebi bellek geliştirdik. Bir edebi eseri farklı hayatlar, farklı kültürler, farklı bakış açılarıyla değerlendirdik. Belki de yazarının hedeflemediği şeyler de söyledik. Eco’nun aşırı yorum dediği yere geldiğimiz olmuştur.

Bu durum kendi edebi bakış açımıza zenginlik kazandırmış olmalı.

Edebiyat aracılığıyla disiplinler arasında dolaşılıyor, sınırsız geçiş imkanıyla disiplinden disipline atlıyor, sözcükten özneye sek sek oynamaya devam ediyoruz. Geçirgen duvarları aşarken görünmez oluyoruz. Klimt’in Öpücük tablosunun arka planında çalan Wagner’in aşk ve ölüme gönderme yapan eserleriyle kolektif sanat şovuna şahitlik ediyoruz.

Dünya ve Türk edebiyatından okuduklarımız bize edebî haz vermekle kalmadı farklı düşünme biçimlerinin kapılarını da araladı. Öykülerinin duru anlatısının arkasında diğer alanlara açılan yollar bulduk. Romanlar, tarihsel dönemleri aralarken sosyolojik çözümlemeler için de bizlere yeni alanlar açtı.

Grubumuzda yalnızca okuyanlar değil, yazarlar da var. Edebiyat bizim için hem beslenme aracı hem de estetik üretim alanı. Okuma deneyimi ile yazma pratiği arasında kurulan bağ, kurmacanın çok katmanlı doğasının içinde bakış açımızı olgunlaştırdı.

Bugün, serüvenimizi dergimizin sayfalarına taşırsak, yalnızca topluluğumuzun hikâyesini değil; uzun soluklu yolculuğumuzu da paylaşmak istiyoruz. Her edebî eser, bizim için yeni düğüm ve çözümler alanı. Bizim öykümüz, yeni yaratımların izini sürmekten ibaret. Edebiyatla oynayıp dilin aynasından silüetimize ürküyle bakıyoruz. Ütopik bir zamanın ruhunu hayal edip, geleceğe sızacak ince damarlardan çoğul olarak geçmeyi umuyoruz.

01.09.2025

HAKKIMIZDA

Nilüfer Kent Konseyi

Yerel Gündem 21 sürecinin devamı niteliğinde kurulan Nilüfer Kent Konseyi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini ön planda tutarak çalışmalar yürüten bir kurumdur.

Nilüfer Kent Konseyi her şeyden önce bir özgürlük alanıdır. Kentlinin kente, ülkeye ve dünyaya dair sözünü sakınmadan dile getirmesinin güvence altına alan, karar mekanizmalarına yurttaşların aktif katılımını teşvik eden ve karar alıcılar nezdinde bunu garanti altına almak için çalışan, bu amaçlar doğrultusunda sivil girişimleri örgütleyen bir yapıdır.

NKK Melih Elal Okuma Grubu

Okuma Grubu, üyelerinin ortak kararı doğrultusunda her ay bir kitabı okuyarak grup üyeleri arasında tartışmaya açmakta; zaman zaman bu toplantılara kitabın yazarını da davet ederek okuma zevkini canlı tutmanın yanı sıra, okuma alışkanlığını yeni nesillere aşlamayı amaçlamaktadır. Ayrıca üyeleriyle birlikte kültür gezileri düzenlemekte ve bir edebi eser için atölye çalışmaları yapmak amacıyla kamplar organize etmektedir.

Kuruluş: Ağustos, 2004

İÇİNDEKİLER

Han - Yıldız Öztürk	1
Denizkıyısındakabuklarıkırıkmidyelerevatanolmuşbirkaya- aYR1/NT1	2
995 Km: Derin Bellek, Derin Devlet ve Edebiyatın Yolu	
Murathan Mungan'ın 30 Yıllık Roman Yolculuğuna Bir Bakış - Yeşim Karaer ...	3
Karikatür - İlyas Koçak	6
Uzaktan Gelen Misafir - Ayşen Babayeva	7
BURSA Kültür Sanat Haberleri - Hatice Makas	10

Logo Tasarım : Bilgin Yarıkaya

Meog e-dergi üç ayda bir yayımlanan, ticari amaç taşımayan bir yayındır. E-dergide yer alan eserler için telif ücreti ödenmemektedir. Yazarların bireysel bakış açılarını, araştırmalarını ya da gözlemlerini yansıtır. Metin ve görsellerle ilgili her türlü hukuki sorumluluk, yazarlara aittir.

İletişim: melihelalokuma@gmail.com

HAN

Yıldız Öztürk

Şiddetli gürültüyle çöken taş sütunlar, un ufak olup toz bulutunun içinde kayboldu. Mine uzaktan izliyordu yıkılması gereken bölümleri, hüznünlendi, içinde bir şeyler “cız” etti. Uzaklara daldı, taa çocukluğuna uzandı hatıraları. Eski yapının taşlı kuytularında Cemal ile saklambaç oynarlardı. Bir gün, saklanmak için en gizli yeri ararken ayağı takılıp düştü. Geri dönüp baktı onu düşüren çıkıntıya. Eliyle biraz toprağı ve çakıl taşlarını iteledi, saklanamadan Cemal geldi sobeledi onu. Terliğinin kenarından süzülen kan damlalarını gören Cemal ürktü ve şaşkınlıkla “Ayağına ne oldu” diye sordu. Mine farkında değildi, ayağına bakıp görünce kanayan yarasını, korktu ve acıyı hissetti. “Gel” diye elinden çekti Cemal onu, dışarı çıktılar. Koşarak göl kenarına ulaştılar, ayağını yıkadılar, üzerini ot ve yapraklarla kuruladılar.

“Hocam, işimiz bitti” diye seslendi yıkım işçilerinden biri. Mine silkelendi ve toparlandı. Yavaş adımlarla ilerledi, öğrencilerine eliyle işaret ederek içeri girmek için hazırlandılar. Kazı çalışmaları için getirdikleri eşyaları ve aletleri içeri taşıyıp dikkatlice alana girdiler. Mine duraksadı, çevresine bakındı ve öğrencilerini etrafına toplayıp talimatlarını sıraladı. Öğlene kadar başlamalıydılar, çalışma alanını temizlemek ve düzenlemek epey zamanlarını alacaktı.

Çalışmaya başlayan çocuklar şakalaşıp yüksek sesle gülerlerken Mine çocukluğunda düştüğü yeri aramaya koyuldu. Çocukluğu burada geçmişti, fakat bu hana gelmeyeli yıllar olmuştu. Dikkatli adımlarla ilerlerken Osmanlıca yazılar, taşlara oyulmuş şekiller ve resimler dikkatini çekti. Bazılarını hatırladı, bazıları yeni yapılmıştı. Yerlerdeki çöpler, şişeler, kutular, yırtık giysiler, kumaşlar, söndürülmüş ateş izleri hanın ıssızlığına ürperti katıyordu. Yüzlerce yıldır ayakta kalan bu bina, son yıllarda bu kadar kötü kullanılmaya dayanamamıştı. Tüm duvarları hasar görmüş, oyuk yerlerinde kuş yuvalarının kalıntıları rüzgârda dalgalanıyordu. Göle çok yakın olmasının

verdiği rutubet kokusu, içeri girdikçe daha da yoğun hissediliyordu.

İlerledikçe, ışık azalıyordu. Beresindeki fenerin ışığını açtı. Işığın ulaştığı en son noktaya kadar yürüdü ve işte o yer, düşüp yaralandığı çıkıntı daha da çökmüş şekilde karşısında duruyordu. Yaklaşarak çömeldi, elindeki kazı aletiyle çıkıntının etrafını temizledi. Dakikalarca uğraştıktan sonra, dışarıya küçük çıkıntı veren şeyin bakır bir sürahinin köşesi olduğunu seçebildi. Kararmış rengi ve gövdesindeki göçükler sürahinin yüz yıllardır orada yattığının işaretiydi.

İçini mutluluk kapladı, heyecanla derin nefes aldı. “Arkeolog olup da ne olacak sanki” diyen ve bu bölümü okumasına karşı çıkan abisi ve babasına şu an’ı göstermek istiyordu. Fotoğraf makinasını boynundan çıkarıp ayarlarını yaptı ve sürahinin duruşunu belgeledi. Tam o sırada bir karartı solundan geçti gibi hissetti. Ürperdi, o tarafa bakmaya korktu. Hiç kıpırdamadan ve başını bile çevirmeden gözlerini sola doğru çevirdi, çok yakınında duran gölgeyi hissetmesiyle kalp atışlarının hızlanması eş zamanlı oldu. Korkuyla hızlı bir şekilde ayaklandı ve o tarafa baktı. Fenerinin ışığı, aynı şekilde korkmuş, koşan kara bir kediye aydınlattı. Kediye görmesiyle hayvanın duvar aralığına saklanması ve gözden kaybolması aynı anda oldu. Aralıktan parlayan gözleri fark edince, kedinin de ona baktığını anladı. Müthiş rahatlamıştı ve korku yerini merakla değiştirmişti. Kedinin kaçtığı yöne doğru yöneldi, kedi biraz daha içeriye saklandı, fakat kaçmadı. Minik sesler ortamın sessizliğini bozdu. Yavrular, annelerinin kokusunu alınca hareketlendiler.

Mine dikkatlice ve sessizce oradan uzaklaştı, telsiziyle öğrencilerinden bazılarını içeriye çağırdı. İçerideki yarım kalan işini bir an önce bitirmeliydi, hem çok heyecanlıydı, hem çok meraklıydı. Öğrencilerinin sesi yükseldikçe yaklaştıklarını anladı. İssiz Han artık ıssız değildi.

DENİZ KİYİSİNDEKİ KABUKLAR KIRIK MİDYE LERE VATAN OL MUŞ BİR KAYA

aYRı/NTı

Güneşin yakıcı vaktinden çıkmak üzereydik. Dalgakıranın insanlara yol olmuş kayaları, fotoğrafçıların görebileceği bir sevinçle ısıdı. Dev dalgalar öfkeli seslerle gövdemden zerrelere kopartıp derin yaralar açarken, gövdeme sıkı sıkıya tutunmuş midyelerin kabuklarının yarısını bıraktı... Hasır fötrlü üç oğlan çocuğu da kalanları benden ayırmak istedi. Kıyıda topladıkları nemli dalcıkları büküldü tutunmuşluğun gücünden. Kızdı dört işlemi yeni sökmüş yaramazlar. Çomakları çatallarından yanlış bölüp tuzlu denize fırlattılar, yaralı. İçlerinden büyüğü iki eliyle kaldıracığı bir siyah kaya çarptı bağrıma. Midye kabukları paramparça oldu, yüzeyime kök salmış yosunların buğulu yeşiline karışarak denizin sularında akıntıya kapıldı, bağırsız. Balıkçı iki tekir kedi kuyruklarını havaya kaldırıp uzaklaştı, huzursuz. Çılgınlık içinde bir martı gölgesi denizin yüzünde kanat çırparak kayboldu, telaşlı.

Kumların üstünde güneşlenen annelerden biri çocuklarından taşan şiddeti hissetti ve aniden oturdu, tedirgin. Gözlerini arkasına sakladığı güneş gözlüğünden, onları izledi kısa bir süre “Kötü bir şey yaşandı sandım. Çocuklar oynuyorlar.” dedi diğer annelere. Ayrılmış ve yaralı dalcıklarla, köksüz yosunun hüznü kokusunu fark etmeden, havadan derin bir nefes çekti ciğerlerine. Denizin fısıltılı serinliğinin tenine dokunuşunu duymadı. Kirli beyaz deniz şemsiyesinin altındaki kumlara uzandı, bronz tutkulu. Ünlü kadın youtuber’ın canlı yayında, siyah maskeli üç kişi tarafından, defalarca bıçaklanarak öldürülüşünün, tüyler ürperten hikayesini yorumlamaya devam etti diğerleriyle. “Daha neler göreceğiz...” diyorlardı sık sık, hissettikleri dehşet duygusunun daha fazlasını temenni edercesine!

Yeşim Karaer

995 Km: Derin Bellek, Derin Devlet ve Edebiyatın Yolu

Murathan Mungan'ın 30 Yıllık Roman Yolculuğuna Bir Bakış

GİRİŞ

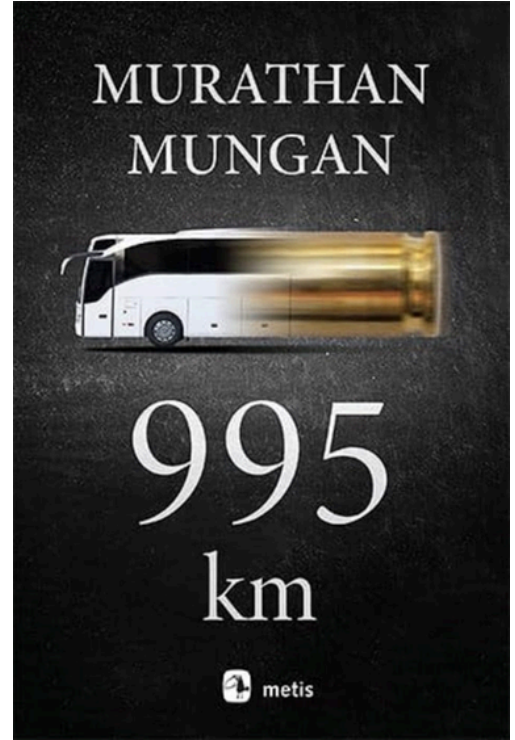
Murathan Mungan, 12 yıl aradan sonra okurlarıyla Metis Yayınları etiketiyle yayımlanan **995 Km** romanı aracılığıyla tekrar buluştu. 1992 yılında yazımına başladığı bu eser, 30 yıla yayılan bir yaratım sürecinin sonunda okura sunuldu. Kitabın ilk bölümleri 1995'te yayımlanmış olsa da Mungan'ın ifadesine göre eserin tamamı ancak yakın zamanda son hâlini aldı. Bu uzun yazım süreci boyunca yazar, yalnızca kurgu yaratmakla kalmadı; ciddi bir araştırma, arşiv taraması, saha çalışması ve gözlemle romanın tarihsel, siyasal ve sosyolojik katmanlarını ördü.

995 Km, sadece bir polisiye roman ya da politik kurgu değil, aynı zamanda Türkiye'nin 90'lı yıllardaki sosyo-politik tablosuna dair çok katmanlı bir anlatı. Kitabın türü için "Tolstoyvari" olduğu düşünüldüğü gibi Fransız Kara Roman akımına yakın olduğu da düşünülüyor.

Roman, din-toplum-tarih-siyaset ekseninde şekillenen karanlık bir dönemi mercek altına alıyor. Kitabın "karanlık" ve "sisli" doğası, yalnızca içerikle değil, aynı zamanda anlatı yapısı, dili ve mekân kullanımında da kendini gösteriyor.

TEMA: Kayıp Yılların Anatomisi

Romanın teması, 80 darbesi sonrası Türkiye'sinde şekillenen 90'lı yılların "faili meçhul" dolu karanlık tarihidir. Dönemin olağanüstü hâl koşulları, örgütlenmeler, tarikatlar, derin devlet yapılanmaları, uyuşturucu trafiği, kadın intiharları, kayıplar, linç kültürü, ötekileştirme politikaları ve etnik çatışmalar eserin ana eksenini oluşturuyor.

Mungan'ın ifadesiyle bu roman, bir tarih ya da araştırma kitabı değil; ancak tamamen gerçek referanslar, belgeler, gazeteler ve tanıklıklarla beslenmiş bir **kurgusal gerçeklik** taşıyor. Yazar, geçmişin verilerini kurmacayla harmanlayarak romanlaştırıyor. Edebi metinle toplumsal hafıza arasında kurduğu bu köprü, kitabı klasik bir romanın ötesine taşıyor.

YAPI: İki Bölümlü Bir Polisiye Kurgusu

995 Km, yapısal olarak iki ana bölümden oluşuyor:

I. Bölüm : Katilin çözümlemeleri ve kaçıış odaklı; 15 başlıktan oluşan daha çok takip, iz sürme ve iç hesaplaşmaların anlatıldığı kısım.

II. Bölüm : İstanbul'da genç gazetecilerin hikâyeleri üzerinden ilerliyor; 11 başlıktan oluşan, daha "aydınlık" bir hava taşıyan ve gerçeği arama çabalarını öne çıkaran bölüm.

Başlıklar neredeyse şiirsel bir ton taşıyor; sanki her biri bir şarkı ismi ya da birer şiir adı. Mungan'ın şair kimliği bu yönüyle anlatıya şiirsel bir ritim kazandırıyor.

DİL VE ANLATIM: Kamera Katilin Omzunda

Roman, **üçüncü tekil şahıs** (O) ile yazılmış. Mungan'ın açıklamasına göre "Ben" anlatımı, okurla kahraman arasında doğrudan bir özdeşleşme yaratıyor ve bu da gerilimi kontrol etmeyi zorlaştırıyor. Bu nedenle mesafeli bir anlatım tercih edilmiş.

Buna rağmen, romanda **zaman kaymaları**, **özne-yüklem uyumsuzlukları** ve **dilsel atlamalar** dikkat çekiyor. Bu unsurlar kimi okurlar için "dikkat dağıtıcı" gibi görünse de, romanın dağınık ve kaotik ruhuna hizmet ettiğini savunmak da mümkün. Bana göre bu durum, metnin "nazar boncuğu" gibi 😊

MEKÂN: Harita Üzerinde Bir Roman

Roman, adeta bir **coğrafi kurgu** örneği. Diyarbakır'dan başlayıp Adana, Urfa, Antep, Mersin ve İstanbul üzerinden Alanya'ya ulaşan bu anlatı, Türkiye'nin güney hattını bir "gerilim güzergâhı" hâline getiriyor.

Yazar, bu şehirlerde geçen sahneler için bizzat seyahat ettiğini, yerel halkla, otobüs şoförleriyle görüşüğünü, eski bir hamamı, kullanılmamasına rağmen gözlem için açtığını belirtiyor. Bu titizlik, romandaki **mekânsal gerçeklik duygusunu** kuvvetlendiriyor.

Mungan için **mekân, kentin hafızasıdır**. Söyleşisinde eskiden bildiği pek çok yeri neredeyse tanıyamadığını, bu değişimin kentin ruhunu bozularak yapıldığında, bunun çok keder verici olduğundan bahsediyor. Kentin değişimi, kentsel hafızanın yok oluşu da romanda hüznü bir alt yapı olarak kendini gösteriyor.

KARAKTERLER: Kim Kurban, Kim Fail?

Romanın en çarpıcı yönlerinden biri, anti-kahraman olan **isimsiz katil** figürüdür. Bu karakterin adı, fiziksel özellikleri, tam kimliği verilmez. Bu bilinçli bir tercihtir. Çünkü Mungan'a göre bu coğrafyada **failler bellidir**; onları meçhul gibi göstermek bir sistem içi

düşünme biçimidir. Bu noktada metin, neredeyse **politik bir ironi** üretir: Katil de sistemin kurbanıdır.

Katilin bir adı yok ancak çocukluğundan itibaren yetişme tarzı ile aldığı eğitimler, psikolojik çözümlemesi çok ayrıntılı belirtiliyor kitapta. Failimizin bir ailesi yok, akrabalarında gündelik kalmalarla varlığını belli etmeden büyümüş. Bir kez bile başı okşanmamış, kendini silmek zorunda kalmış. Eğitimi ilkökul ikide bitiyor. Camide öğrenmeye devam ediyor. Bu süreçte cemaatin ileri gelenlerinden ve cemaatin askeri kanadı, Cihadın askeri Molla Hoca tarafından keşfediliyor. Cemaatin içe dönük politikası nedeniyle JİTEM'e katılıyor ve zorlu bir askeri eğitim görüyor.

Failimiz, tüm bunlar nedeniyle tam bir paranoyak, şüpheli kimselere güvenmiyor ve sürekli temkinli. Evet, failimiz romanın anti kahramanı. Ancak bir uç karakterimiz daha var ki Göktürk!

Despot ve yükselen aklın devşirdiği, beynini ykadiği genç, gözü kara ancak milliyetçilik adı altında ötekileştirilen herkesi düşman belleyip gözünü kırpmadan kurşunluyor. O da tıpkı anti kahramanımız gibi keskin görüşün, uç fikirlerin kurbanı.

İşte bu iki prototip ki biri din düşmanlarından intikam alıyor diğeri de vatan hainlerinden.

Bunların dışındakiler de hem yasadışı işlerle mücadele ediyor hem de bir süre sonra bu işlerin ortağı oluyor. Kim iyi kim kötü kim doğru kim yanlış kim hangisi ve kimler? Hepsi birbiri içinde...

Yalnız katil değil; romandaki diğer karakterler de sistemin farklı yüzlerini temsil eder:

- **Kerem, Umut, Rojda:** Genç, idealist, gazetecilik aşkıyla faili meçhulleri çözmeye çalışan aydınlık yüzler.
- **Binbaşı, Öğitmen, Vezir, Şeker Paşa, Deyyus:** Devletin içindeki güç yapılarının temsilcileri.

Mungan, karakterlerin gerçek adlarını vermiyor çünkü onların prototip olduğunu vurguluyor: "Sonuçta onlar olmasa zulmün yedek kulübesinde bekleyenler çok" diyor Mungan. Bu nedenle de anti

kahramanımızın hem adı hem de fiziki özellikleri yok.

Bunu eleştirenler olmuş ancak bence oldukça doğru bir hamle. Mungan bu konu ile ilgili şöyle yorum yapıyor. “Faili hepimiz biliyoruz. Fail en baştan belli. Faillerin bu kadar belli olduğu bir coğrafyada faili meçhul bir eser yazmak sistem içi düşündürmektir” diyor. Buradan atıfla ” gerçekleri örtmenin, saklamanın, üstüne toprak atmanın tarihi diye okursak ironiyi anlayabiliriz “ diyor ve aslında katil de bir kurban. Sistemin kurbanı. Katilin adını saklamak buruk ironi. Meçhul olanla belli olan arasındakiiki...

METİN İÇİ VE METİNLERARASI GÖNDERME

Mungan, metin içinde birçok edebi gönderme yapıyor. Roman boyunca bir edebi “oyun” havası seziliyor. “Edebiyat bir oyundur, rekabet değil” diyen yazar, farklı metinlerden esintilerle bir **metinlerarası (intertextual)** yapı kuruyor.

Örneğin Susan Sontag’ın “başkalarının acısına bakmak” kavramı, bu romanın temel duruşunu tanımlar nitelikte:

“Sözün gücü bir deklanşör gibi uzanıyor zamanda.”

SONUÇ: Açık Bir Uyarı, Eksik Bir Final

Romanın finali, bazı okurlarda “havada kalmışlık” hissi yaratabilir. Ancak bu, bilinçli bir tercih olarak değerlendirilebilir. Çünkü yazar, bu eseri **bir kapanış değil**, bir **başlangıç** gibi kurgulamış olabilir. Nitekim ipuçlarına göre romandaki karakterlerden biri, Mungan’ın bir sonraki kitabında karşımıza çıkacak. Mungan buna son anda karar vermiş. Bana bu kişi göre Rojda, sizce?

Mungan’ın uyarısı, geçmişten çok günümüze yöneliktir:

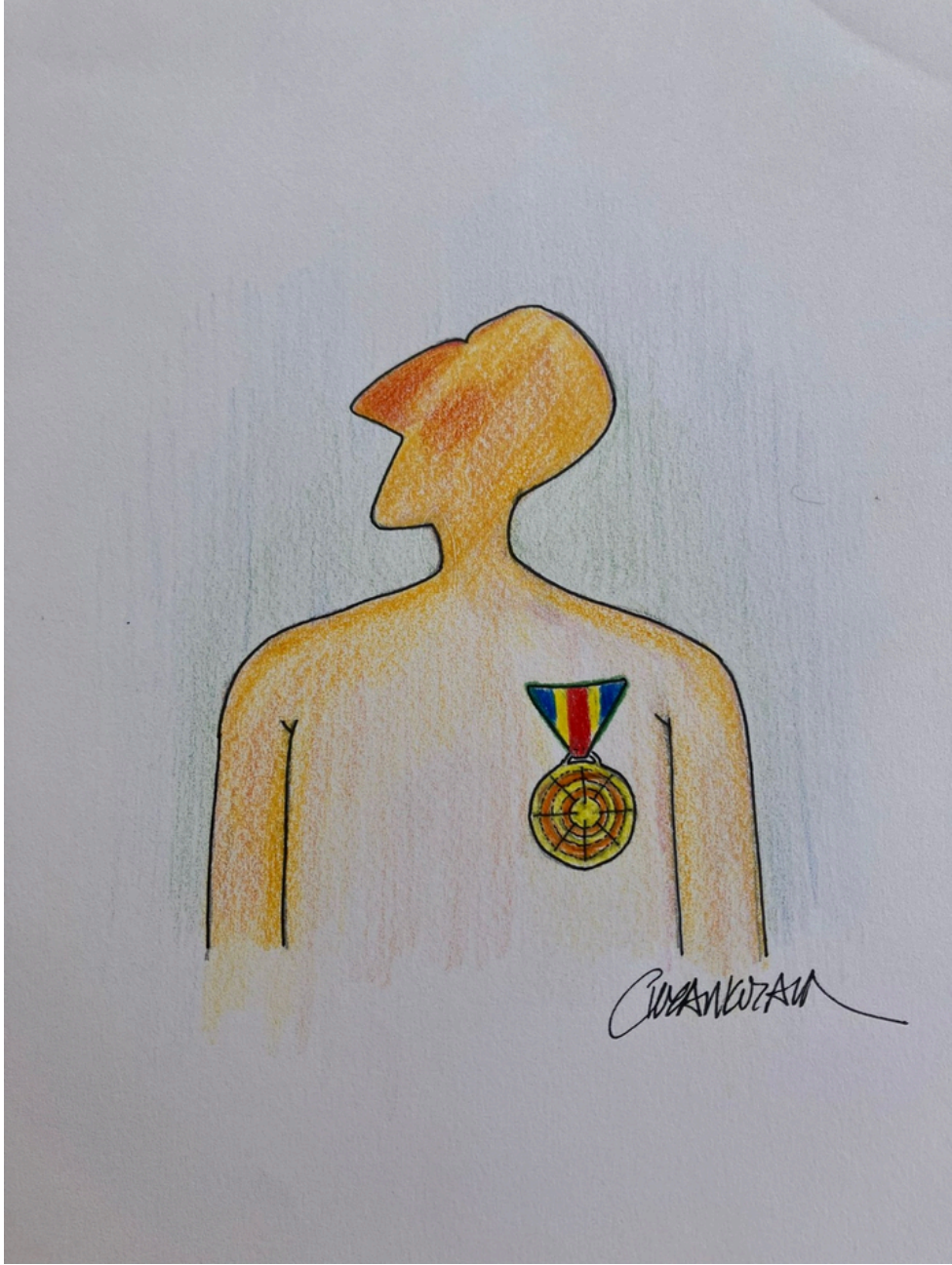
“Eğitim ve rasyonel akıl fanatikliği törpüler.”

(sf. 162)

KAYNAKLAR ve NOTLAR:

- Mungan, Murathan. 995 Km. Metis Yayınları, 2025.
- Sontag, Susan. Başkalarının Acısına Bakmak, Agora Yayınları.
- Söyleşiler, çeşitli röportajlardan alıntılar (Metis Dergi, YouTube söyleşileri vb.)

İlyas Koçak

UZAKTAN GELEN MİSAFİR

Ayşen Babayeva

Telefon çalıyordu. Serpil elindeki kalemi kenara koyup telefona yöneldi.

"Alo... Alo, buyurun."

"Serpil Hanım'la mı görüşüyorum acaba?" dedi telefonun ardından gelen ince ses.

"Hangi Serpil?" diye muziplik yaparak sordu Serpil. "Hah, demek doğru kişiyle konuşuyorum," diye kıkırdadı karşı taraf.

Serpil şaşırdım, normalde bu şaka böyle karşılanmaz, hızlıca açıklamaya geçilirdi. Ciddi bir tavır takınarak, "Pardon, ben kimle görüşüyorum?" dedi. Aklının ucundan yıllardır görüşemediği arkadaşları gelip geçti. Üniversite yıllarında uydurmuştu bu şakayı. Kasvetli büroya biraz muziplik katacaktı. Karşı tarafın haberi olmadığından rahatsız da olamazdı. Sonuçta bir büroda iki Serpil olabilirdi, hatta üç, dört... İstenilen kadar yani.

"Benim kim olduğumun pek bir önemi yok Avukat Hanım. Sizinle konuşmam gereken çok önemli konular var."

"Buyurun, dinliyorum," dedi şaşırmış şekilde.

"Yüz yüze, lütfen. 15.30'daki randevu saatinizin boş olması gerekiyor. Melih Bey sabah arayıp iptal etti," dedi kendinden emin şekilde.

"Yok, herhangi bir iptal söz konusu değil. Melih Bey'in yakını mısınız?"

"Değilim. Arzu size söylemeyi unuttu."

"Arzu'nun mu yakınısınız? Anlamadım, kimsiniz siz? Bu bir telefon şakası falan mı?"

"Yok yok, değil..." Lafını bitirmesine zaman bırakmadan Serpil telefonu kapattı.

Telefon tekrar çalmaya başladı. Açmadı ama telefon susmadı. Arayan kişi çok ısrarcıydı. Arzu kapıyı çalıp içeri girdi. Gerginliği yüzünden okunuyordu.

"Arzu, bu da kim? Bana bağlayıp duruyorsun?" diye seslendi.

"Serpil Hanım, hayat memet meselesi diyor. Garip bir kadın. Ben de anlamadım. Şimdi de Melih Bey'in randevusunu iptal ettiğini size söylememi söyledi.

Şey, unutmuştum..." dedi mahcup şekilde.

"Bunu senin dışında kim biliyor?" dedi Serpil. Unutulmuş bilgiye değil, o kadının bunu nasıl bildiğine odaklanmıştı. Gergindi.

"Kimse," dedi Arzu, şaşkınlığı yüzüne yansımış şekilde.

"Tamam Arzu, bir daha bağlama," diye söylendi. Merakı ağır basınca hemen arkasından, "Ya da bir daha ararsa 15.30'a randevu ver. Gelsin bakalım kimmiş?" dedi.

Arzu da meraklanmış şekilde "Tamam," deyip çıktı.

Yarım saat sonra Arzu gelip kadının tekrar aradığını ve randevuyu aldığını belirtti. İkisi de hem meraklı hem de heyecanlıydı.

Müvekkiller art arda gelince zamanın nasıl geçtiğini anlamadı Serpil. En son müvekkilleri baş belası iki kardeşti – namı diğer Güleç kardeşler ve en sevmediği dava türü... Miras ve mal paylaşımı. Konu maddiyat olunca insanların içinden başka insanlar çıkıyor, tüm sınırları zorluyorlardı. Bu ikili mirası bölüşemedikleri gibi laf sırasını da bölüşemiyor, alakasız konularla, tozlanmış raflardan eski defterleri bulup çıkarıyor, saçma sapan konularda tartışmaya giriyorlardı. Allah sabır versindi. Bu toplantıda artık tek tek gelmelerini, en azından içeriye tek tek girmelerini söyledi Serpil. Onlar yeni çıkmıştı ki kapı çalındı; bir kadın kafasını uzattı.

"Gelebilir miyim?"

Serpil gayri ihtiyari, "Buyurun," dedi.

Pembe ceket üzerine puantiyeli fular bağlamış kadının oldukça şık bir tarzı vardı. Elini Serpil'e uzattı

"Sabah telefonda konuşmuştuk,"

Serpil elini sıkıp,

"Hah, biz de sizi bekliyorduk," dedi kibarca. Kim olduğunu öğrenince içini bir huzursuzluk kapladı. Odadaki soğuk sessizlik yayıldı. Sessizliği kadın bozdu.

"Kapıda Güleç kardeşleri gördüm. Tam da hayal ettiğim gibiler. Gerçi siz de öyle. Şimdi çok yorgun ve bitkin olmalısınız."

"Aa, siz nereden tanıyorsunuz? Yoksa bahsettiğiniz

konu onlarla mı alakalı?" dedi Serpil.

"Kitaptan tanıyorum," dedi fısıldayarak. Neyi nasıl açıklayacağını düşündü.

"Kitap?" diye sordu Serpil, anlam veremeyince.

"İşte tam da konu bu. Kitap. Önce kendimi tanıtmakla başlayayım," diyerek duraksayıp düşündü.

"Ya da boş verin kim olduğumu... Asıl konu kitap. Yani kitabın sonu. Ben mutlu sonları severim." dedi sonra yutkunup "Onunla yarın tanışacaksınız," diye ekledi

"Gelecekte geldiğinizi mi ima ediyorsunuz yoksa?" dedi sinirli bir sırtısla. Bu birinin şakasıydı kesin. Ama kimin?

"Yok. Yani tam olarak öyle değil. Sizin geleceğinizi biliyorum çünkü okudum. Siz bir roman kahramanısınız Serpil Hanım."

Serpil bir kahkaha patlattı.

"Ben bir roman karakteriyim?" dedi, kendini işaret ederek. "Siz okuyuculara çok üzüldüm şu an. Çok sıkıcı bir kitap olmalı bu. Zira ben çok sıkılıyorum yaşarken."

"Başları böyle. Yani bu zamana kadar olan kısım daha romanın başlangıcı. Tekdüze bir hayatınız var. Ama sonra o adam..."

"Hangi romanmış o?"

"'Hayatım Bir Roman' isimli."

Serpil inanmıyordu. İnanamıyordu. Ama bir yandan da eğlenceli gelmişti. Bilmişti kadın birçok şeyi. Falcı mıydı acaba? Kadın tekrar konuşmaya başlayarak Serpil'i daha düşüncelere dalmadan çıkardı.

"Bakın, zamanım yok. Artık kalkmam lazım. Yarın sabah 9'da randevuya gelecek. O randevuyu iptal edin, hiç tanışmamış olursunuz. Edemiyorsanız da dediklerine inanmayın. İnanmamak... zor olacak. En iyisi siz en baştan yol verin gitsin."

"Arzu..." diye seslendi Serpil.

Arzu koştur koştur gelmedi, zaten kapının arkasındaydı, dam diye odaya düştü.

"Buyurun, Serpil Hanım," dedi mahcup bir telaşla.

"Yarın 9'da kimin randevusu var?"

"Şey... Programa bakmam lazım," dedi hatırlamaya

çalışarak.

Ajandayı almak için odadan çıkarken kadın,

"Memduh Bey," dedi.

Arzu da Serpil de önce kadına, sonra birbirlerine baktı.

Arzu hemen gidip ajandayı getirdi.

"Doğru söylüyor," dedi korkmuş bakışlarla.

"Galiba sizi kendime inandıramadım. Haklısınız, beni tanımıyorsunuz sonuçta. O zaman sizinle ilgili bildiklerimi söyleyeyim. Mesela sabah alarmınız 7:00 değil, 7:07. Sonraki de 7:17 ve tüm alarmlarınız bu şekilde gidiyor. Tüm işlerinizi sağ elinizle yaparken sadece dişlerinizi sol elinizle fırçalıyorsunuz. Çünkü babanız solaktı, küçükken her sabah babanızla beraber diş fırçalardınız. Önemli günlerde sol bileğinize fular bağlarsınız. O kısmı sıcak tutsun diye. Anneannenizi yanınızda hissedin diye..."

"Hep oradan tutardı," diyerek sol bileğini tuttu.

İçine bir şey oturmuştu. Biri tarafından yaralarının, özlemlerinin bu denli bilinmesi çıplak hissettirmişti. Kadına dönüp gözlerini gözlerine dikti ve,

"Sen kimsin?" dedi.

"Ben okuyucuyum. Senin baş kahraman olduğun romanı okudum. Çok özel bir roman, sizi seven özel bir kitle var."

"Yani onların hepsi benimle ilgili her şeyi biliyor, öyle mi?"

"Evet," dedi kadın mahcup bir şekilde.

"Neredeler? Nereden geliyorsunuz?"

"Şey... paralel evren oluyor galiba,"

"Yani siz evrenler arası yolculuk mu yapıyorsunuz?" Çok gizli bir bilgi öğrenmeye çalışıyormuş gibi fısıldıyordu.

"Hmm... düşününce öyle oluyor. Benim bunları konuşacak zamanım yok. Dönmem lazım," dedi. "Yarın..."

"Tamam, anladım. O adam ne yapacak bana? Başıma ne gelecek?" dedi merakla.

"Hayal kırıklığı... Mutlu zamanlarınız, başarılarınız da olacak ama o sonu... siz o sonu hak etmiyorsunuz."

Aklına gelince çantasından mendil çıkarıp gözlerini silmeye başladı.

"Durum o kadar vahim mi ya?" dedi Serpil, şaşkınlık karışık bir korku yaşayarak.

Kadın kafasıyla "Evet," dedi.

"Ya çok merak ettim ama..." dedi Serpil, beş yaşında bir kız çocuğunun heyecanıyla.

Kadın bu tanıdık sevimli telaşı görünce tebessüm etti. Ama anlatmak istemiyordu.

"Benim anlatmam doğru olmaz. Uyardım, artık kalkmam gerek," dedi. Hızlıca ayaklanıp çantasını eline aldı. Tokalaşmak için elini uzattı. Serpil bir süre eli havada bırakıp sonra karşılık verdi. Tam kapıdan çıkacakken Serpil.

"Yarını iptal edersem hikâye değişmez mi? O romanı o heyecan ve dram olmadan okur musunuz?"

"Her seçimin bir bedeli vardır," dedi kadın.

"Doğru..." dedi Serpil.

Sessizlik oldu. Kadın da kapının eşiğinde düşünceye dalmıştı. Serpil kalkıp kadını sokağa kadar geçirmek istedi. Son olarak vedalaşırken,

"Raskolnikov'a da uğrayıp biraz sabretmesini söyler misiniz?" dedi Serpil, rica eder bir tonla.

"Ah, biliyor musunuz, uzun süredir ucuz uçak bileti kovalıyorum. Bulur bulmaz gideceğim," dedi kadın heyecanla.

Vedalaşıp ayrıldılar.

Serpil büroya döndüğünde Arzu kapıda onu bekliyordu.

"Hemen arayıp iptal ettiğimizi söylüyorum," dedi telaşla.

"Yok, dur, daha karar vermedim," dedi Serpil, sakın düşünceli bir sesle. "Seçmem lazım daha. Heyecanlı mı, sakın ama sıradan mı?"

BURSA KÜLTÜR SANAT HABERLERİ

Hatice Makas

Bursa, kültür ve sanatın ev sahipliğine tüm hızıyla devam ediyor. Şehrin kültür-sanat sevenleri bu hıza yetişmekte zorlanıyor. Her ay, her hafta, hatta bazen her gün. Birden çok aktivitenin bulunduğu bu günlerde seçim yapmak da bir hayli zorlaşıyor.

Geride bıraktığımız bu üç ay, Temmuz, Ağustos ve Eylül ayı yine dolu dolu idi. Üstelik yaz tatiline denk gelmesi de etkinliklerin hızını azaltmadı. Tersine, katılımcıların ilgisi yoğundu. Etkinlikler şehrimiz Bursa ile sınırlı kalmadı. Çevre ilçeler de bu halkaya dahil oldular.

Gelenekselleşen “Çalı Köy Filmleri Festivali” nin dokuzuncusu 24-27 Temmuz tarihlerinde gerçekleşti. Çalı Futbol Sahası’nda gerçekleşen, Türkiye’nin ilk kampli ve açık hava film festivali olan bu festivalde yalnız filmler yoktu; film gösterimlerinin yanı sıra söyleşiler, atölyeler ve konserler de birçok sanatseverle buluştu. Ayrıca bu yıl, diğer yıllardan farklı olarak, disiplinler arası çerçevede “Ulusal Sinema Sempozyumu” yapıldı.

Yine bir temmuz ayı etkinliği ise Kültür Bakanlığı eliyle gerçekleştirilen “Kültür Yolu” etkinlikleri oldu. Bunlardan birinde üç ayrı akademisyen sürdürülen kazı çalışmaları ve kazı buluntularıyla ilgili değerli birikimlerini ilgililerine aktardılar.

Öte yandan bir hayli sergiler gerçekleşti. Bunların bazıları Temmuz’da başlayıp Ağustos’a, Eylül’e ve Ekim’e kadar devam etti. Bazıları da Ağustos veya Eylül’de başlayıp birkaç aylığına devam ettiler. “Metalden Seramiğe Dönüş Hikayesi Sikke Sergisi”, “New York Günlüğü”, “Kültürleri Buluşturan Fotoğraflar” başlıklı sergi, “Genç Kuşak Resim Sergisi”, “Emek” fotoğraf sergisi, “İllüstratif Nakış Sergisi” bunlardan sadece bazıları. En sondaki Nakış Sergisi, 8 Ekim’de son bulacak. Bir tavsiye dinleyecek olursanız

eğer nasıl olsa daha zaman var demeden bu sergilerden ilgilendiklerinize gitmenizdir. Aksi halde sayılı zamanlar geçip sergi süreleri dolunca artık gitme şansınız kalmıyor.

Eylül ayında yine bir ilke imza atılarak belediye bünyesinde “Kültür Fabrikası Kış Dönemi Atölyeleri” başladı. Müzik, dans, tiyatro, edebiyat, görsel sanatlar ve çok daha fazlasını içeren onlarca atölye, 8 ay boyunca her yaştan sanatseveri bekliyor. İçlerinde Ritim Atölyesini şahsen seçip ilkinde de başlamış olduğum bu atölyelerin ücretli oluşu eleştiri konusu olsa da para vermedikleri işlere önem vermeyip disiplin sağlayamayan insanları düşündüğümüzde bu eleştiriye çok haklı bulamadım.

Son olarak yine eylül ayında gerçekleşen 7. Mudanya Kitap Fuarı var. Fuar bu yıl “Adalet: Hak mı, Hukuk mu?” temasıyla yapıldı. Çocukların kapağını açtığı dev bir kitabın içinden gökyüzüne bırakılan balonlar, adalet, umut, özgürlük ve dayanışmanın simgesi oldu. Bu fuardaki bazı atölye etkinlik duyurularının yeteri kadar yapılmayışı, katılımcı sayılarını düşürmüş olsa da yazarların katılımının ve söyleşilerinin olduğu bu sıcak günlerin fuarı yine de kitaplarla barışık insanların ilgi ve sevgisini kazandı.